

Klaster Energii „Żywiecka Energia Przyszłości”

Co to jest „Klaster Energii”

Klaster Energii w Ustawie o OZE zdefiniowany jest jako *cywilnoprawne porozumienie, w skład którego mogą wchodzić osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki naukowe, instytuty badawcze lub jednostki samorządu terytorialnego, dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub z innych źródeł lub paliw, w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV, na obszarze działania tego klastra nieprzekraczającym granic jednego powiatu w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814) lub 5 gmin w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446); klaster energii reprezentuje koordynator, którym jest powołana w tym celu spółdzielnia, stowarzyszenie, fundacja lub wskazany w porozumieniu cywilnoprawnym dowolny członek klastra energii, zwany dalej „koordynatorem klastra energii”.*

Forma prawna Klastra Energii

Funkcjonowanie Klastrow i Spółdzielni Energetycznych jest obszarem, który nie jest znany dotychczas w Polsce. Analiza rozwiązań instytucjonalnych rynku sprzedaży, rynku wytwarzania i rynku (organizacji) przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej w krajach Unii Europejskiej pokazuje na bardzo nowatorski i niespotykany w żadnym prawodawstwie model organizacji tych rynków. W tym kontekście stworzenie właściwych formalnie i użytecznych w realizacji zasad oraz modelu ekonomiczno-społecznego Klastra Energetycznego, będzie wymagało współpracy wielu podmiotów i nakładów finansowych na etapie tworzenia i organizowania działalności Klastra.

Klaster energii stanowi cywilnoprawne porozumienie, którego nieodłącznymi elementami są: wytwarzanie energii elektrycznej i równoważenie zapotrzebowania. Jednocześnie, konstrukcja klastra może uwzględniać prowadzenie działalności dystrybucyjnej w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV. Klaster energii obejmujący wytwarzanie, a także działalność w ramach obrotu i prowadzonej dystrybucji, co do zasady, nie powinien podlegać wymogom związanym z *unbundlingiem*, a zatem cały zakres działalności związany z energią elektryczną może być realizowany nawet w ramach jednego podmiotu prawnego.

Funkcjonowanie Klastrow Energii

Pojęcie klastra to nowość w Polskim systemie prawnym, jak również rynku energetycznym i bardzo dobrze, że się pojawiło. Geneza jest długa i skomplikowana, próbując ją określić w kilku prostych zdaniach należy wyraźnie podkreślić, że jest to raczej pojęcie dotyczące formuły formalno-prawnej współpracy, natomiast chodzi generalnie o wdrożenie modelu rynku opartego na funkcjonowaniu tzw. *mikro sieci* na obszarze zarządzanym przez OSD (Operatora Sieci Dystrybucyjnej), w której jest kilku wytwórców energii elektrycznej oraz kilku jej odbiorców. Źródła wytwórcze mogą i powinny stanowić uzupełniający się konglomerat (hybrydę) generacji o różnej charakterystyce, wykorzystując zasoby lokalne i odnawialne źródła (biogazownia rolnicze, odpadowe, instalacje PV, energię wiatru, produkcję energii w skojarzeniu).

Rolą Klastra powinno być lokalne, systemowe wspieranie procesów zarządzania popytem odbiorców oraz wielkością wytwarzania energii z lokalnych, rozproszonych źródeł tak,

aby równoważyć popyt i produkcję energii elektrycznej. Jednocześnie poprzez fakt przyłączenia do „nadrzędnej” sieci dystrybucji, nadwyżki lub niedobory energii w *mikro sieci* są bilansowane z operatorem systemu dystrybucyjnego. Taka, w skrócie, powinna być rola Klastra Energii. Trudno dziś w Polsce znaleźć przykłady takich *mikro sieci*, które są sterowane inteligentnie. Nie wiadomo też jak w systemie prawnym i elektroenergetycznym klasyfikować działalność takich sieci klastrowych. Dokonując próby podsumowania tego czym mógłby być Klaster Energii możemy wyobrazić go sobie jako lokalną wspólnotę energetyczną lub *mikro sieć*, czyli wytwórców energii oraz jej odbiorców w ramach jednej lub wielu sieci, z dynamiczną taryfą, samobilansującą się (oczywiście nie w 100%), objętą systemem wspierającym zarządzanie popytem i wytwarzaniem we współpracy z OSD. Inaczej można to nazwać *Smart Grid-em* w ramach powiatu, a najlepiej na obszarach wiejskich, skupiającym odbiorców i wytwórców energii elektrycznej i ciepłej, podłączonym do Krajowego Systemu Energetycznego poprzez sieci OSD.

Problematyka funkcjonowania takich sieci jest również dużym wyzwaniem dla Operatorów Sieci Dystrybucyjnych. OSD mają świadomość, że dzięki współpracy z lokalnymi partnerami będzie można stworzyć nowe rozwiązania, ponieważ postęp cywilizacyjny, rozwój technologii oraz coraz tańszy do nich dostęp sprawiły, że od takiego modelu rynku (klaster, spółdzielnia, mikro sieć) nie mamy już, jako społeczeństwo, odwrotu. Świadomość odbiorców, dostęp do rozproszonych źródeł produkcji energii elektrycznej rozwijają się znacznie szybciej niż zmiany formalnoprawne.

Żywiecki Klaster Energii

W nawiązaniu do informacji o możliwościach jakie pojawiają się w związku z tworzeniem Klastra Energii, inicjatorzy klastra zamierzają podjąć się realizacji ambitnego celu jakim jest „*Niezależność energetyczna Żywiecczyzny, ograniczająca niską emisję do poziomu bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców, poprzez prowadzenie zrównoważonej gospodarki w wykorzystywaniu środowiska naturalnego*”. Realizacja tak ambitnego celu będzie wymagała współpracy w następujących obszarach:

- planowanie, wytwarzanie, dystrybucja obrotu energią elektryczną oraz równoważenia zapotrzebowania na energię w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV,
- planowanie, wytwarzanie, koordynacja i dystrybucja energii ciepłej, w szczególności produkowanej w skojarzeniu,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce energetycznej Żywiecczyzny ze szczególnym uwzględnieniem potencjału lokalnych zasobów (źródeł) energii,

- kreowanie i wdrażanie przedsięwzięć z zakresu elektromobilności,
- poprawę efektywności energetycznej w zasobach publicznych, sektorze przedsiębiorstw, lokalnych społeczności i mieszkańców.

Realizacja zadań w powyższych obszarach pozwoli na realizację własnych celów przez podmioty i osoby tworzące Klaster.

Współpraca przy tworzeniu Klastra Energii

Pomimo wieloletnich doświadczeń, w ramach współpracy ponadgminnej, przedsięwzięcie polegające na utworzeniu Klastra „Żywiecka Energia Przyszłości” jest dużym wyzwaniem. W zakresie tworzenia nowych zasad rynku energetycznego konieczna jest efektywna współpraca nie tylko samorządów ale również przedsiębiorców i mieszkańców.

Formuła organizacyjna Klastra jest tak zaplanowana aby znalazło się miejsce do współpracy dla każdego podmiotu. Klaster będzie działał w oparciu o Umowę cywilno-prawną (przynajmniej przez okres początkowych kilkunastu miesięcy), tworząc platformę współpracy dla Uczestników (z pewnym zakresem obowiązków) i Partnerów, którzy będą chcieli wspierać działalność, ale też uczestniczyć w poszczególnych projektach. Szczegółowe informacje zostaną zaprezentowane w dniu podpisania Listu Intencyjnego.

Wieloletnie doświadczenia Związku Międzygminnego ds. Ekologii pozwalają na podjęcie się roli Lidera Klastra, z pełną świadomością wyzwań wynikających z formuły współpracy w ramach partnerstwa podmiotów publicznych i prywatnych. Pierwsze

doświadczenia mamy już za sobą. W dniu 14 listopada 2016 r. został podpisany list intencyjny pomiędzy Tauron Dystrybucja S.A. a Związkiem o współpracy w ramach Klastra, który zarówno dla władz Związku oraz Zarządu Tauron Dystrybucja S.A. jest pierwszym krokiem do kolejnych działań. Wierzymy, że skoro udało się przekonać tak strategicznego Partnera - uda się również utworzyć Klaster „Żywiecka Energia Przyszłości” z wieloma wartościowymi Uczestnikami i Partnerami.

Zapraszamy do współpracy.

